

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/299/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116223816
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116223816.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci v právnej veci žalobkýň: 1. C. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, S., 2. Z. V., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, S., 3. F. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, S., všetky zastúpené: JUDr. Dalibor Pavelka, advokát, Pribinova 46, Hlohovec proti žalovaným: 1. C. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, S., zastúpený: Advokátska kancelária VOZÁR s.r.o., Trenčianska 56/D, Bratislava, 2. Generali Poist'ovňa, a.s., IČO: 35709332, Lamačská cesta 3/A, Bratislava, zastúpený: MST PARTNERS, s. r. o., Laurinská 3, Bratislava, o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného 2 proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 21C/279/2016-116 zo dňa 10.07.2018 v jeho vyhovujúcej časti a výroku o náhrade trov konania takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I.,II,III, V.,VI. VII. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobkyne 1., 2., 3. majú **n á r o k** voči žalovanému 2. na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie o žalobe žalobkýň rozhodol nasledovne:

„ I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi v 1. rade sumu 15.000 eur do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi v 2. rade sumu 12.000 eur do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

III. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi v 3. rade sumu 13.000 eur do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

IV. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

V. Žalobkyňa v 1. rade má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

VI. Žalobkyňa v 2. rade má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok § 11, § 13, § náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

VII. Žalobkyňa v 3. rade má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného".

2. Súd rozhodnutie odôvodnil s použitím ust. § 11, § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. e), § 4 ods. 1, 2, 4, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 822, § 823, § 415, § 420, § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 16 ods. 1, ods. 5 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení k 20.08.2015, § 193 Civilného sporového poriadku (CSP).

3. Vecne argumentoval tým, že žalobkyne v 1., 2. a 3. sa žalobou zo dňa 20.09.2016, doručenu súdu dňa 25.10.2016, domáhali vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 30.000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 30.000 eur a žalobkyni v 3. rade sumu 30.000 eur všetko do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobu odôvodnili tým, že Okresný súd Senica rozsudkom sp. zn. 2T/48/2016-318 zo dňa 23.05.2016 uznal žalovaného 1 podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia J. V., nar. XX.XX.XXXX, ku ktorému došlo dňa XX.XX.XXXX v k.ú. Q. na ceste I. triedy č. 51 v km 95,550 v smere do mesta Senica tak, že žalovaný 1 vedúc osobné motorové vozidlo pri prechádzaní dvojitej zákruty v úseku, kde bola obmedzená rýchlosť na 50 km/h, dostal v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy poveternostným podmienkam, povahe a stavu vozovky a svojim schopnostiam šmyk, v ktorom prešiel do protismeru, kde narazil do prednej strany oproti idúceho ťahača. Poškodený J. V., ktorý sa viezol vo vozidle žalovaného 1 ako spolujazdec, utrpel pri nehode zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. J. V. bol manželom žalobkyne 1 a až do dňa dopravnej nehody žil v spoločnej domácnosti so svojou manželkou a deťmi pochádzajúcimi z manželstva so žalobkyňou 1, ktorými sú žalobkyne 2 a 3. Napriek tomu, že žalobkyne 2 a 3 sú plnoleté, obe nie sú schopné samé sa živiť, preto sú stále závislé na výžive od rodičov, pričom poškodený J. V. bol živiteľom rodiny. Konaním žalovaného 1, v dôsledku ktorého došlo pri dopravnej nehode k usmrteniu manžela žalobkyne 1 a otca žalobkýň 2 a 3 a násilnému pretrhnutiu úzkych rodinných a citových väzieb, predstavuje neoprávnený zásah do ich osobnostných práv, predovšetkým do ich práva na súkromie a rodinný život. Žalobkyňa 1 stratila manžela a žalobkyne 2 a 3 stratili otca, s ktorým tvorili harmonickú rodinu, žili v spoločnej domácnosti a vzájomne si pomáhali, pričom v dôsledku úmrtia J. V. došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia.

V rodine žalobkýň 1 až 3 došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorou sa budú vypořádavať po celý život tým, že stratili osobu poskytujúcu im najvyššiu mieru lásky a náklonnosti, akú môže jedna bytosť druhej poskytnúť. Žalovaný 1 mal v čase škodovej udalosti uzavreté povinné zmluvné poistenie u žalovaného 2, ktorý nahradil žalobkyni 1 primerané náklady spojené s pohrebom. Keďže zásah do osobnostných práv žalobkýň (do ich práva na súkromný a rodinný život), v dôsledku ktorého utrpeli psychickú ujmu (nemateriálnu alebo nemajetkovú škodu na zdraví), bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného 2, je v tejto veci daná vecná pasívna legitímácia žalovaného 2, vyplývajúca z aplikácie ustanovenia § 15 ods. 1 ZoPZP a žalobkyniam preto prislúcha právo, aby im žalovaný 2 ako poisťovateľ nahradil (ako poškodeným subjektom) žalobou uplatňovaný nárok za žalovaného.

4. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že z rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 2T/48/2016-318 zo dňa 23.05.2016 vyplýva, že obvinený C. W. je vinný, že dňa 20.08.2015 asi o 06.33 h v k. ú. obce Q. na ceste I. triedy č. 51 v km 95,550 v smere do mesta Senica viedol osobné motorové vozidlo zn. Citroen Xsara, ev. č. HC180AY, pričom pri prechádzaní dvojitej zákruty, najskôr ľavotočivej a následne pravotočivej v úseku v ktorom bola obmedzená rýchlosť jazdy na 50 km/h sa dostal na mokrej vozovke v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy poveternostným podmienkam, povahe a stavu vozovky a svojim schopnostiam do šmyku, v ktorom prešiel do protismeru svojej jazdy, kde vošiel pravou prednou časťou svojho vozidla do jazdnej dráhy nákladného motorového vozidla a narazil do prednej časti ťahača zn. MAN TGL 8.210 4x2 BL, ev. č. 9B61197, ktorý ťahal príves zn. H&W, HWEPEAS 05, ev. č. 5B43104, pričom v dôsledku nehody spolujazdec vo vozidle Citroen Xsara J. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, S. utrpel zranenia zlyhanie riadiacej činnosti mozgu pri jeho pomliaždení po trieštivom rozlámaní lebečnej klenby a spodiny, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol, pričom C. W. svojím konaním porušil ust. § 4 ods. 1 písm. c/ a § 16 ods. 1, 5 zák. č. 8/2009 Z. Z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. za to sa odsudzuje k trestu odňatia slobody v trvaní dva roky, výkon trestu sa mu podmienene odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov, zároveň sa mu ukladá trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu šesť rokov, zaväzuje sa nahradiť pošk. C. V. škodu vo výške 3.193,57 eur.

5. Z potvrdenia Genertel poisťovňa, a.s. zo dňa 21.07.2012 o uzavretí poisťnej zmluvy č. 20006172280 vyplýva, že poisťovňa oznamuje žalovanému v 1. rade, že prijali návrh žalovaného v 1. rade na uzavretie poisťnej zmluvy poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Posielajú preto potvrdenie o uzavretí poistenia - poisťku. Z poisťky vystavenej Genertel poisťovňou, a.s. zo dňa 21.07.2012 žalovanému v 1. rade vyplýva potvrdzujúcej uzavretie poisťnej zmluvy o poistení motorových vozidiel PZP č. 20006172280, že poistené vozidlo je Citroen Xara e.č. HC180AY, začiatok poistenia PZP je 15.12.2012.

6. Z Oznámenia Generali Poisťovne, a.s. odštepny závod Genertel zo dňa 15.06.2016 vyplýva, že žalobkyni v 1. rade oznamujú, že na základe oznámenia škodovej udalosti, zisteného rozsahu poškodenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. ukončili šetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poskytnúť poisťné plnenie - náhradu primeraných nákladov spojených s pohrebom vo výške 1.648,28 eur: náklady účtované pohrebnou službou 1.064,07 eur, náhrada za pomník v zmysle nariadenia vlády č. 586/2008 Z.z. 663,88 eur, príspevok zo Sociálnej poisťovne, a.s. - 79,67 eur. Z potvrdenia o odovzdaní a prevzatí časti náhrady škody zo dňa 14.08.2016 vyplýva, že dňa 14.08.2016 bola odovzdaná časť náhrady škody, ktorá je uvedená v právoplatnom rozsudku 2T/48/2016-318 poškodenej C. V. v sume 1.000 eur. Ďalšia časť náhrady škody bude odovzdaná po vzájomnej dohode. Sumu prevzala osobne a podpisom potvrdzuje C. V..

7. Z Odpovede Ministerstva financií SR zo dňa 31.05.2016 adresovanej Krajskému súdu v Prešove vyplýva, že MF SR ako tvorca a gestor zákona nemá vedomosť o tom, že by existovali pochybnosti o tom, či Smernica EP a Rady 2009/103/ES (kodifikované znenie predchádzajúcich smerníc) bola transponovaná v plnom rozsahu do právneho poriadku Slovenskej republiky. Žiadny z relevantných orgánov EÚ, či SR nikdy nespochybnil správnu a plnú implementáciu predmetnej smernice, takže nevie na základe čoho dospel k takémuto záveru Krajský súd v Prešove. MF SR zastáva právny názor, ktorý bol prezentovaný už počas súdneho konania vo veci Haasová a to, že slovenská právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti a právom na náhradu škody. Podľa názoru Slovenskej republiky ide o dve samostatné práva s rôznym predmetom a režimom ochrany. Preto podľa platnej slovenskej právnej úpravy možno náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv uplatňovať len mimo rámca inštitútu zodpovednosti za škodu. Tento princíp nespochybnilo ani rozhodnutie ESD vo veci Haasová. Dotknutá smernica nikdy nemala ani nemohla mať ambíciu riešiť, čo je obsahom náhrady škody (vecnej či na zdraví) v jednotlivých členských krajinách, keďže toto spadá do výhradnej kompetencie členských krajín. Preto môže byť v jednotlivých krajinách rôzny rozsah škody na zdraví, napr. v ČR aj jednorázove odškodnenie v stanovenej sume pre pozostalých. V SR takýto typ odškodnenia zatiaľ nie v civilnom práve zavedený. Ak chceme chrániť záujmy pozostalých, a to nie len po dopravných nehodách, bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva, avšak to je mimo pôsobnosť MF SR. Existujú rozhodnutia najvyššieho súdu SR, ktoré jasne deklarujú, že finančné plnenia, ktoré vyplývajú z nárokov na ochranu osobnosti nie sú kryté zákonom a tieto rozhodnutia najvyššieho súdu by mali byť záväzné pri rozhodovaní súdov nižšej inštancie.

8. Zo stanoviska Generálneho prokurátora SR adresovaného Najvyššiemu súdu SR zo dňa 07.08.2017 vyplýva, že podľa názoru postupujúceho senátu je pojem "škoda na zdraví" uvedený v § 4 Zákona o PZP potrebné interpretovať eurokonformne, teda priradiť tomuto pojmu taký obsah, aký zodpovedá účelu sledovanému smernicami o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Smernica Rady 72/166/EHS z 24.4.1972, Druhá smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983, Tretia smernica Rady 90/1232/EHS zo 14.5.1990 a Smernica č. 2000/26/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16.5.2000). Interpretácia prezentovaná postupujúcim senátom je správna. Materiálne chápanie škody v slovenskom súkromnom práve nezodpovedá obsahu, ktorý tomu pojmu priraduje väčšina členských štátov Európskej únie. Slovenské súkromné právo považuje za škodu majetkovú ujmu. Tento prístup vychádza z (pôvodnej) prekonanej koncepcie, že nie je dôvodné nahrádzať nemajetkovú ujmu. Náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia predstavovali výnimky z tohto prístupu. Nemodernú a neudržateľnú koncepciu prekonáva judikatúra súdov Slovenskej republiky cez inštitút nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do práva na ochranu osobnosti. Z komparatívno - teoretického hľadiska tu však nejde o nič iné ako o odškodnenie. Konflikt medzi chápaním škody v slovenskom súkromnom práve a v ostatných členských štátoch Európskej únie sa negatívne prejavuje pri transpozícii a implementácii práva Európskej únie vo všeobecnosti. Netýka sa iba povinného zmluvného poistenia. Napríklad, európska úprava odškodňovania obetí trestných činov je jednoznačným krokom, ktorý rozkladá slovenskú

konceptiu materiálneho chápania škody. Interpretáčny prístup, ktorý zvolil postupujúci senát, priraduje pojmu "škoda" uvedenému v Zákone o PZP iný obsah, ako má pojem "škoda" v Občianskom zákonníku. Výsledkom tejto interpretácie je iný obsah toho istého slova, podľa toho v akom právnom predpise je použité. Na účely Zákona o PZP je škodou aj nemajetková ujma. Na účely Občianskeho zákonníka je škodou iba majetková ujma (plus bolestné a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia). Interpretovať určitý výraz rozdielne v závislosti od toho, v akom právnom predpise je použitý, je prípustná interpretačná metóda, ak sa má výkladom dosiahnuť spravodlivý a logický výsledok. Pre zdôraznenie správnosti tohto interpretačného prístupu postupujúceho senátu poukazuje na to, že pojem "škoda" má iný obsah v Trestnom zákone ako Občianskom zákonníku. Pri viacerých skutkových podstatách trestných činov je znak škody z pohľadu trestného práva naplnený, hoci z hľadiska súkromnoprávneho práva by išlo o nárok na plnenie zo zmluvy alebo o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Interpretácia, ktorá priraduje pojmu "škoda" eurokonformný obsah, pričom tento obsah mu priraduje "len" na účely Zákona o PZP nie je interpretáciou contra legem a neporušuje zásadu právnej istoty, ako sa nesprávne domnieva žalovaná 2. Práve naopak, poisťovne mohli racionálne očakávať, že Zákon o PZP bude interpretovaný v súlade so smernicami, ktoré tento zákon transponuje a ktoré sú výslovne v jeho prílohe uvedené. Odôvodnenie postupujúceho senátu je založené výlučne na eurokonformnej výklade pojmu škoda na účely Zákona o PZP. K interpretácii, že nemajetková ujma podľa § 13 Občianskeho zákonníka spôsobená prevádzkou motorového vozidla pozostalým po obeti dopravnej nehody je krytá povinným zmluvným poistením, možno dospieť aj výkladom domáceho práva. Vedenie motorového vozidla má povahu zvlášť nebezpečnej prevádzky (§ 427 OZ, § 432 OZ). Škoda predstavuje imanentné riziko spojené s prevádzkou motorového vozidla. Osoby ohrozené prevádzkou motorového vozidla si zasluhujú zvýšenú ochranu. Preto je zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla objektívna a obligatórne poistená. Uvedené pravidlá sa stali v modernom sociálnom štáte tradičnými. Poškodenému umožňujú, aby pomerne jednoducho identifikoval osobu zodpovednú za škodu a chránia ho pred insolvenciou zodpovednej osoby. Obligatórne poistenie zároveň chráni prevádzkovateľa motorového vozidla, okrem iného aj tým, že zmierňuje dopad objektívnej zodpovednosti, ktorá by sa v konkrétnom prípade mohla javiť ako prísna, či až nespravodlivá. Zo systematického, historického a teleologického výkladu vyplýva, že obligatórne poistená je zodpovednosť za celé (predvídateľné) riziko spôsobené prevádzkou. Naopak, nie je akceptovateľný prístup, že poistená je iba zodpovednosť za niektoré následky vzniknuté z jedného konania (z dopravnej nehody). Výklad prezentovaný žalovanou 2 by znamenal, že ak bola dopravnou nehodou spôsobená smrť, poisťovňa uhradí len pohrebné trovy a vodič sám znáša odškodnenie pozostalých. Opísaná situácia by predstavovala systémové zlyhanie. Z historického pohľadu ju nevyhnutne vníma ako absurdnú. Pri akceptácii takéhoto výkladu by sa muselo jasnými slovami povedať, že vodiči v Slovenskej republike de facto nie sú poistení. Nemajetková ujma podľa § 13 Občianskeho zákonníka stricto sensu nepredstavuje škodu. Nemajetková ujma, ktorá je dôsledkom prevádzky motorového vozidla, však musí byť, vzhľadom na identickú príčinu a podobný následok, chápaná analogicky ako škoda spôsobená touto prevádzkou. Použitím analogie legis je preto nemajetková ujma predmetom poistného krytia povinného zmluvného postenia. Právnu otázku, pre ktorú bola vec veľkému senátu postúpená navrhuje interpretovať tak, ako ju interpretuje postupujúci senát.

9. Zo stanoviska Ministerstva spravodlivosti SR, Odboru rekonštrukcie občianskeho práva, adresovaného guvernérovi Národnej banky Slovenska vyplýva, že ministerstvo si je vedomé aplikačných problémov, ktoré sa môžu vyskytovať v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia, avšak všetky sú odstrániteľné správnym výkladom normy. Všeobecné súdy začali vo svojich rozhodnutiach subsumovať pod náhradu škody z PZP aj nemajetkovú ujmu z dôvodu eurokonformného výkladu tzv. motorových smerníc Európskeho parlamentu a Rady týkajúcich sa PZP. Tento posun v rozhodovacej činnosti súdov nastal po prejudiciálnom rozsudku Súdneho dvora Európskej Únie (ďalej aj "Súdny dvor EÚ") zo dňa 24.10.2013 vo veci Haasová (-22/12, ktorý vyslovil záver, že smernice "týkajúcich so poistenia zodpovednosti zo škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V čl. 55 predmetného rozsudku Súdny dvor zároveň uviedol, že: "Členské štáty majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v čl. 1 ods. 2 druhej smernice." Je zrejmé, že vnútroštátne súdy majú povinnosť prihliadať na ustanovenia

a ciele smerníc, záväzný výklad ktorých podáva Súdny Dvor EÚ v prejudiciálnych konaniach podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Súdny dvor EÚ požaduje od vnútroštátnych súdov, aby práve v prípade nesplnenia povinnosti riadne transpozície smernice členským štátom vykladali ustanovenia vnútroštátneho práva v čo najvyššej možnej miere tak, aby mohli byť použité v súlade s cieľmi smernice (napr. rozsudok z 13.7.2000 vo veci Centrosteeel, C4-456/98). Všeobecné súdy sú preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátnych súdov v tomto prípade vyplýva z ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice. Vo svetle eurokonformného výkladu pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" v ustanoveniach zákona o PZP a s prihliadnutím k samotnému účelu PZP, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia PZP. Tento záver o nevyhnutnosti extenzívneho výkladu pojmu "škoda na zdraví" podľa zákona o PZP, ktorý má zahŕňať aj imateriálnu ujmu, bez toho aby išlo o výklad o výklad contra legem, potvrdil ako ústavne konformný aj Ústavný súd SR. Zároveň Ústavný súd SR taktiež skonštatoval, že výkladové postupy a rešpektované súvislosti dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplné zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (bližšie pozri uznesenie ÚS SR zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III 666/2016.) V kontexte vyššie uvedeného sa preto javí, že nadnesená problematika v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ustálená.

10. Zo Stanoviska Ministerky spravodlivosti SR vyplýva, že dňa 13. júla 2017 jej bola doručená žiadosť, v súlade s ust. § 48 ods. 4 Civilného sporového poriadku, o poskytnutie stanoviska pred rozhodnutím veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len "Najvyšší súd") vo veci sp. zn. 1 VCdo 3/2017. Podstata konania pred veľkým senátom Najvyššieho súdu spočíva v posúdení otázky, či je normatívne prípustná taká interpretácia ust. § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP, podľa ktorej možno nemajetkovú ujmu podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka zahrnúť pod škodu na zdraví a s tým súvisiacu pasívna legitímácia poisťovne v súdnom konaní. Kým senáty 4 C Najvyššieho súdu a 3 C Najvyššieho súdu v rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012 odpovedali na túto otázku v uvedených rozhodnutiach negatívne, senát 8 C Najvyššieho súdu sa v danom prípade s ich názormi nestotožňuje. Vo svojom uznesení 8 Cdo 1361/2015 dospel k odlišnému právnomu názoru a z tohto dôvodu postúpil vec veľkému senátu. Po podrobnom preštudovaní predloženého spisového materiálu, berúc do úvahy rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, zastávam názor zhodný s názorom vyjadreným senátom 8 C. Má za to, že ust. § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP je potrebné vykladať tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka.

11. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalovaný v 1. rade dňa 20.08.2015 v čase asi o 06.33 h v k. ú. obce Q. na ceste I. triedy č. 51 v km 95,550 v smere do mesta Senica viedol osobné motorové vozidlo zn. Citroen Xsara, ev. č. HC180AY, pričom pri prechádzaní dvojitej zákruty, najskôr ľavotočivej a následne pravotočivej v úseku v ktorom bola obmedzená rýchlosť jazdy na 50 km/h sa dostal na mokrej vozovke v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy poveternostným podmienkam, povahe a stavu vozovky a svojim schopnostiam do šmyku, v ktorom prešiel do protismeru svojej jazdy, kde vošiel pravou prednou časťou svojho vozidla do jazdnej dráhy nákladného motorového vozidla a narazil do prednej časti ťahača zn. MAN TGL 8.210 4x2 BL, ev. č. 9B61197, ktorý ťahal príves zn. H&W, HWEPEAS 05, ev. č. 5B43104, pričom v dôsledku nehody spolujazdec vo vozidle Citroen Xsara J. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, S. utrpel zranenia zlyhanie riadiacej činnosti mozgu pri jeho pomliaždení po trieštivom rozlámaní lebečnej klenby a spodiny, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol, pričom C. W. svojím konaním porušil ust. § 4 ods. 1 písm. c/ a § 16 ods. 1, 5 zák. č. 8/2009 Z. Z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Za uvedený skutok bol žalovaný v 1. rade odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní dva roky, výkon ktorého mu bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov, zároveň sa mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu šesť rokov a žalovaný v 1. rade bol zaviazaný nahradiť poškodenej C. V. škodu vo výške 3.193,57 eur. Uvedené mal súd preukázané z rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 2T/48/2016-318 zo dňa 23.05.2016, ktorým je súd v zmysle § 193 Civilného sporového poriadku viazaný. V konaní

bolo nesporné, že žalovaný v 1. rade ako vodič osobného motorového vozidla zn. Citroen Xsara, ev. č. HC180AY spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel manžel a otec žalobkyní J. V.. Žalovaný v 2. rade bol poisťovateľom, ktorý s poisťníkom uzavrel zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Citroen Xsara, ev. č. HC180AY.

12. Žalovaní v konaní namietali, že nie sú pasívne vecne legitimovaní, preto sa súd najprv zaoberal ich pasívnou vecnou legitímáciou. Pri riešení otázky, kto nesie zodpovednosť za zásah do osobných práv žalobkyní podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. kto je pasívne legitimovaný, vzal súd do úvahy, že z hľadiska obsahu a účelu sú zodpovednostným vzťahom vzniknutým v dôsledku zásahu do osobnostných práv najbližšie zodpovednostné vzťahy, na ktoré dopadajú ustanovenia § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. V zodpovednostnom právnom vzťahu na jednej strane vystupuje ten, kto sa dopustil protiprávneho konania a na druhej strane ten, komu týmto protiprávnym konaním vznikla určitá ujma. Predpokladmi vzniku zodpovednostného vzťahu v predmetnom prípade sú existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmovou a protiprávnym konaním a zavinenie.

13. Žalovaný v 1. rade ako vodič osobného motorového vozidla zavinene porušil právnu povinnosť uloženú mu ustanovením § 4 ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 1, 5 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, v dôsledku čoho vznikla žalobkyniam nemajetková ujma, preto je žalovaný v 1. rade pasívne vecne legitimovaný v zmysle § 13 ods. 2 v spojení s § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. V konaní bolo nesporné, že k motorovému vozidlu zn. Citroen Xsara, ev. č. HC180AY ku dňu dopravnej nehody mal žalovaný v 1. rade uzavreté so žalovaným v 2. rade ako poisťovateľom povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. značky zn. Citroen Xsara, ev. č. HC180AY. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu) v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťiteľa plniť, je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP, t. j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona).

14. Súd sa nestotožnil a argumentáciou žalovaného v 2. rade, že náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do ich osobnostných práv nespadá pod rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia, preto nie je pasívne legitimovaný pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zásah do osobnostných práv žalobkyní (do ich práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený pri dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný v 1. rade, žalovaný v 2. rade bol poisťovateľom jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd dospel k záveru, že pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade, ktorý má postavenie poisťiteľa z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 4, § 15 ods. 1 Zákona o PZP. Poistený má v zmysle týchto zákonných ustanovení z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

15. Uviedol, že pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v Zákone o PZP. Súd je toho názoru, že pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z.

z. (gramatický výklad), resp. vychádzajúci z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely Zákona o PZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia.

16. Napokon pri výklade pojmu škoda pre účely Zákona o PZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

17. S použitím eurokomformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 ods. 1 Zákona o PZP a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, preto podľa súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného 2 za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona, a preto je aj daná pasívna legitímácia žalovaného 2 na náhradu tejto nemajetkovej ujmy.

18. Vnútroštátny orgán aplikácie práva sa má vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smernice. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 (C-22/12) vo veci Haasová, pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor na základe týchto svojich úvah dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Podľa výroku ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady č. 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/15/EHS z 11.05.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V 56. bode rozsudku Súdny dvor konštatoval, že poškodené osoby pri svojom nároku sa opierajú o § 11 Občianskeho zákonníka, teda majú oporu vo vnútroštátnom práve. V 57. bode rozsudku sa uvádza, že tento záver nemôže spochybníť ani okolnosť predložená

slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Citovaným rozsudkom Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Súdny dvor súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

19. Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277/12, smernica rady 72/166/EHS a smernica rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

20. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy, musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Súd preto neuznal právnu argumentáciu žalovaného 2, že nie je pasívne legitimovaný na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku.

21. Záverom poukázal na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozsudku č. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, podľa ktorého pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v Zákone o PZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade pojmu škoda nie je možné vychádzať výlučne z gramatického výkladu, ale z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, nakoľko zodpovednostný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ a komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd zároveň poukázal na uznesenie ÚS III. ÚS 666/2016, podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Najvyšší súd konštatoval, že takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel súd k záveru, že žalovaný v 1. a 2. rade sú v konaní pasívne vecne legitimovaní.

23. K vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, ktorými sú existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu a existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou.

24. Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným v 1. rade, pri ktorej zomrel manžel a otec žalobkyň J. V., došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyň v 1., 2. a 3. rade, nakoľko žalobkyňa v 1. rade stratila manžela a žalobkyne v 2. a 3. rade stratili otca, s ktorým tvorili harmonickú rodinu, v čase dopravnej nehody žili v spoločnej domácnosti a vzájomne si pomáhali, pričom v dôsledku úmrtia J. V. došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia. V danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromného a rodinného života žalobkyň chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, bola narušená celistvosť ich rodiny, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmu, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Ochudobnenie žalobkyň v citovej oblasti je nenapraviteľné a so vzniknutou ujmu sa budú vysporadúvať celý život. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade k najzávažnejšej forme zásahu do osobnostných práv žalobkyň, kedy žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, nakoľko následky tohto zásahu sú trvalé, neodstrániteľné a nenapraviteľné. Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobkyniam vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú.

25. V danom prípade nie je potrebné preukazovať, že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti žalobkyň v spoločnosti, pretože to nie je obligatórnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcom v narušení súkromného a rodinného života. Jediným predpokladom je, že primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúce, následok spočívajúci v znížení vážnosti osoby v spoločnosti je v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka uvedený len príkladmo a nevzťahuje sa na zásahy do súkromného alebo rodinného života fyzickej osoby. Neoprávnený zásah do práva na súkromie totiž nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby v spoločnosti. Porušenie práva na súkromie treba odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú.

26. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na skutočnosť, že žalobkyne s J. V. tvorili harmonickú rodinu, v čase dopravnej nehody žili v spoločnej domácnosti a vzájomne si pomáhali, smrťou J. V. došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia, bola narušená celistvosť tejto rodiny a bolo závažným spôsobom zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom následky tohto zásahu sú trvalé, neodstrániteľné a nenapraviteľné.

27. Žalobkyňa v 1. rade mala s manželom vybudovaný krásny vzťah, zobrali sa ako mladí a manželmi boli 22 rokov, počas ktorých vychovali dve dcéry. Manželia boli šťastní a budovali si svoju rodinu. Manželia spolu trávili všetok voľný čas, chodili spolu na výlety, dovolenky a mali plány do budúcnosti. Smrť manžela bola pre žalobkyňu 1 šokom, nemohla tomu uveriť, dodnes čaká, že manžel príde domov. Po smrti manžela sa pre žalobkyňu v 1. rade všetko zmenilo, žalobkyňa v 1. rade zostala sama, nemá za kým ísť, nemá sa s kým porozprávať. Manžel jej strašne chýba. Trauma, ktorá žalobkyni vznikla smrťou manžela J. V. je neodstrániteľná z jej citového života, pričom náprava následkov podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúca. Súd však pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol aj na skutočnosť, že žalobkyňa v 1. rade niekoľko mesiacov po manželovej smrti nadviazala kamarátsky vzťah s iným mužom, ktorý bol pre žalobkyňu v 1. rade psychickou oporou a veľkou pomocou najmä pri zabezpečovaní dopravy na súdne pojednávania, pri vybavovaní rôznych vecí, pri vození rodičov a s ktorým žalobkyňa v 1. rade rok po manželovej smrti tancovala na hodovej slávnosti, preto súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 15.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti manžela a dôsledky, ktoré táto strata u žalobkyne v 1. rade vyvolala, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú.

28. Žalobkyňa v 2. rade prežila so svojim otcom celý svoj život, 22 rokov, vždy keď mala nejaké problémy alebo keď ako teenagerka vymýšľala, nikdy to otec neriešil fyzicky, nezvyšoval na ňu hlas, ale sadli si spolu sa porozprávali. Chodili spolu na dovolenky, na výlety, trávili spolu voľný čas. Vždy sa tešila na čas strávený s ním, vždy keď sa dalo, sa im otec venoval. Žalobkyňa 2 sa tešila, že ju otec privedie k oltáru, že jej bude pomáhať s výchovou detí. Teraz to už nebude možné. Otec bol hlavou rodiny,

živiteľom rodiny a robil všetko pre to, aby sa mali dobre, staral sa o nich najlepšie, ako vedel. V deň smrti otca cítila žalobkyňa v 2. rade zlosť a potom prišiel smútok, ktorý trvá doteraz. Bolo to pre ňu ťažké a stále aj je. Od tragickej udalosti sa jej život otočil úplne naopak. Vždy otca o šiestej, siedmej čakali, kedy príde domov a teraz už nemajú koho čakať. Teraz je život úplne iný. Žalobkyňa v 2. rade je slobodná, v čase úmrtia otca školu už nenavštevovala, bola zamestnaná a dosahuje príjem 440 eur v čistom. Trauma, ktorá žalobkyňi v 2. rade vznikla smrťou otca J. V. je rovnako neodstrániteľná z jej citového života, pričom náprava následkov podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúca. Súd však pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol aj na skutočnosť, že žalobkyňa v 2. rade v čase smrti otca žila s ním v spoločnej domácnosti, avšak bola plnoletá, mala ukončené stredoškolské vzdelanie, bola zamestnaná a nebola už výživou odkázaná na svojho otca. Preto súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyňi v 2. rade sumu 12.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti otca a dôsledky, ktoré táto strata u žalobkyne v 2. rade vyvolala, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú.

29. Žalobkyňa v 3. rade mala so svojím otcom veľmi dobrý vzťah. Keď mal otec voľno, keď prišiel z práce, boli stále spolu. Smiali sa, nikdy sa nehádali, nikdy na nich nekričal. Pre žalobkyňu v 3. rade bol otec najlepší človek, akého v živote stretla, bol to aj jej najlepší kamarát, ktorého stratila. Žalobkyňa v 3. rade nemá sa komu pošťazovať, nemá za kým prísť, posrandovať, povedať, čo ju trápi. Je pre ňu strašná predstava, že nebude na jej svadbe, nedoviedie ju k oltáru a nebude vidieť jej deti. Bolí ju to. Keď sa dozvedela o úmrtí otca, nevedela, čo má robiť, či má plakať, kričať, mala zmiešané pocity. V nasledujúcom období mala psychické problémy, ale nepotrebovala odbornú pomoc, pomohla jej rodina. Psychické problémy spočívali v tom, že sa nevedela sama s tým vyrovnáť, potrebovala podporu, ktorú jej dala rodina. Trvalo to asi pol roka, teraz je to už lepšie. Po smrti otca sa v jej živote zmenilo úplne všetko, odišiel jej najlepší kamarát, ktorému sa mohla pošťazovať, vedela sa s ním porozprávať. Namiesto narodeninového darčeka mu vybrali truhlu a namiesto oslavy museli zariadiť pohreb a kar. S touto stratou sa dodnes vyrovnáva veľmi ťažko. Navonok to vyzerá, že sú všetky silné a že to prešlo, ale bude to vždy bolieť, s tým sa nedá nikdy vyrovnáť. V čase úmrtia otca mala žalobkyňa v 3. rade 18 rokov a chodila na Strednú odbornú školu v Hlohovci, dokončovala si maturitu. Finančné otázky domácnosti zabezpečoval otec. Po jeho smrti sa zmenilo to, že už si nemohla od mamy pýtať peniaze, keď potrebovala niečo do školy. Musela si nájsť prácu a maturitu dokončiť externe popri zamestnaní. Žalobkyňa v 3. rade pred úmrtím svojho otca nepracovala, so sestrou mali asi pol roka živnosť, mali internetovú stránku, na ktorej predávali makeupy, líčidlá, ale nedarilo sa im, preto to zrušili. Žalobkyňa v 3. rade v čase smrti otca priateľa nemala a nemá ani dnes, je slobodná. Žalobkyňa v 3. rade je zamestnaná od začiatku roku 2016, zarába okolo 500 eur v čistom. Trauma, ktorá žalobkyňi v 3. rade vznikla smrťou otca J. V. je rovnako neodstrániteľná z jej citového života, pričom náprava následkov podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúca. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na skutočnosť, že žalobkyňa v 3. rade v čase úmrtia J. V. žila s ním v spoločnej domácnosti a bola študentkou Strednej odbornej školy v Hlohovci, bola v poslednom maturitnom ročníku a výživou bola odkázaná (okrem matky) aj na otca J. V. (keď jej schopnosť sama sa živiť v konaní preukázaná nebola), po smrti ktorého si musela nájsť prácu a maturitu dokončiť externe popri zamestnaní. Preto súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyňi v 2. rade sumu 13.000 eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti otca a dôsledky, ktoré táto strata u žalobkyne v 3. rade vyvolala, keď zároveň vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú.

30. Vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

31. Poškodený má neobmedzený priamy nárok na plnenie voči poisťiteľovi a môže priamo od neho požadovať náhradu nemajetkovej ujmy. Zároveň si môže uplatňovať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj od poisteného, resp. škodcu. Môže svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému, alebo spoločne žiadať plnenie aj proti poisťiteľovi aj proti poistenému, resp. škodcovi, pričom plnenie môže dostať len raz, preto poškodený má nárok na plnenie proti dvom subjektom, avšak z iného právneho dôvodu. Žalovaní potom majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi solidarita a jedným rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na splnenie celého dlhu žalobkyňi v 1., 2. a 3. rade, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

32. Žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade súd uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 15.000,-- Eur, žalobkyni v 2. rade sumu 12.000 eur a žalobkyni v 3. rade sumu 13.000,-- Eur do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi a proti prevádzateľovi vozidla, nebolo možné uložiť žalovaným povinnosť solidárneho plnenia (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 499/2002, sp. zn. 25 Cdo 2464/2000). Súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyniam v 1., 2. a 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy v lehote do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku v súlade s ut. § 232 ods.3 CSP z dôvodu, že takúto lehotu na plnenie žiadali žalobkyne uložiť žalovaným vo svojej žalobe.

33. O náhrade trov konania žalobkyň v 1., 2. a 3. rade rozhodol súd podľa pomeru úspechu strán sporu tak, že žalobkyňa v 1. rade, aj žalobkyňa v 2. rade a aj žalobkyňa v 3. rade, ktoré boli v konaní úspešné, majú voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobkyne v 1., 2. a 3. rade boli plne procesne úspešné, nakoľko mali úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu, závisela výučne od úvahy súdu, ktorú žalobkyne nemohli nijako predvídať. Preto majú žalobkyne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd zároveň poukazuje na § 10 ods. 8 zákona č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcej časti a to proti výrokom I. až III. a výrokom V. až VIII. podal odvolanie žalovaný 2. z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil. Rozsudok je nepreskúmateľný a tiež, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ a písm. d/).

35. Predovšetkým namietal nesprávne posúdenie vecnej legitímácie žalovaného 2, keď súd na vec aplikoval ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a že pri výklade interpretácie ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení uprednostnil teologický účelový výklad, na základe ktorého následne vylúčil a spochybnil použitie gramatického systematického výkladu pojmov náhrada škody nemajetková ujma, škoda na zdraví a bezdôvodne interpretoval s poukazom na obsah rozsudku Súdného dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 vo veci C22/12 Haasová a tzv. motorové Smernice vo svojich právnych záverov a stotožnil sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2017 sp.zn. 6MCdo 1/2016 a Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp.zn. III.ÚS666/2016 ohľadne ústavného komfortného extenzívneho výkladu.

36. Takisto za nesprávne považoval rozhodnutie súdu ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej jednotlivým žalobcom. Zdôraznil, že predmetom úpravy o zákona o povinnom zmluvnom poistení je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Takto určenému predmetu zodpovedá aj vymedzenie, na koho sa poistenie zodpovednosti vzťahuje a vymedzenia rozsahu poistného krytia. Už na základe posúdenia vzťahov medzi právnymi predpismi a to zákonom o povinnom zmluvnom poistení (leg specialis a občianskym zákonníkom leg generalis) je možné dospieť k záveru, že nemožno stotožňovať náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s náhradou nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti fyzickej osoby. Po citácii ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení, § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na ktoré sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia odvoláva vôbec nevyplýva, že nemajetková ujma za zásah do osobnosti práv žalobcovi sú súčasťou náhrady škody a je zahrnutá do rozsahu poistného krytia. Z dispozície uvedených právnych noriem vyplýva, že obe tieto ustanovenia poskytujú ochranu iným subjektívnym právam fyzickej osoby. Je teda potrebné a dôsledné rozlíšenie medzi náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka (ochrana osobnosti) a medzi náhradou škody v zmysle § 415 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka (zodpovednosť za škodu a za bezdôvodné obohatenie) alebo ustanovenia § 788 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka (poistné krytie) alebo v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení.

37. Namietal súdom prvej inštancie použitie teologického účelového výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Poukázal na záver súdu prvej inštancie (bod 56 rozsudku), kde súd uviedol, že súd musí rešpektovať právo a len jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Vyslovil záver, že ustanovenia právnych predpisov nemožno vykladať izolovane s prihliadnutím len na jeden druh výkladu, ale je potrebné ustanovenie interpretovať vždy v súlade so všetkými prípustnými výkladovými metódami, pretože len takýto spôsob interpretácie možno považovať za zákonný. Teologický výklad mal v zmysle judikatúry súdov (napr. II.ÚS 72/10), ostatné výkladové metódy dopĺňať, nie ich popierať. Navyše pri výklade zákona treba prihliadať predovšetkým na doslovné znenie zákona, ako aj na princípy právneho štátu, právnu istotu a dôveru všetkých subjektov, teda aj poisťovní v právny poriadok. Inštitúty náhrady škody na zdravie a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do súkromného rodinného života sú obsiahnuté v rozdielnych častiach Občianskeho zákonníka, navyše samotná právna úprava ochrany osobnostných práv rozlišuje medzi náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody. Žalovaný má za to, že metódami gramatického, systematického, ako aj teologického výkladu Zákona o povinnom zmluvnom poistení ako aj Občianskeho zákonníka možno dospieť k jednoznačnému záveru a to Zákona o povinnom zmluvnom poistení nezahŕňa do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia nároky pozostalých osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Ďalej uviedol, že medzi záverom súdu prvej inštancie o extenzívnom výklade pojmu škoda podľa Zákona o zmluvnom poistení a v rozsudku reprezentovanými právnymi závermi Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 hlasovanie žiadna väzba. Tiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 3Cdo 301/2012, ktorý bol prijatý neskôr ako rozsudok SD EÚ C-22/12 Haasová a ktorý žalovaný v 2. rade cituje vo svojich vyjadreniach, k uvedenému rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR súd prvej inštancie nezaujal žiadne stanovisko. Okrem doterajšej argumentácie poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 29.4.2015 sp. zn. I.ÚS 206/2015, z ktorého vyplýva, že povinnosť eurokomfortného výkladu sa síce týka všetkých ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a je obmedzená všeobecnými právnymi zásadami, hlavne zásadou právnej istoty a zásadou zákazu retroaktivity a nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva kontra legem. Argumentáciu zhrnul, že otázku pasívnej legitímácie žalovaného 2 súd prvej inštancie nesprávne posúdil.

Namietal tiež, že súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne a to aj čo do výšky aj čo do vzťahu k jednotlivým žalobcom. Žalovaný 2 považuje výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi 1 v sume 15.000,- Eur a žalobcovi 2 v sume 12.000,- Eur a žalobcovi 3 v sume 13.000,- Eur za privysokú. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu Trenčín zo dňa 15.3.2017 sp. zn. 5Co/133/2016 a na Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015. Ďalej má za to, že súd pri určovaní výšky nezobral do úvahy nedostatočné majetkové pomery, ekonomickú situáciu vinníka dopravnej nehody, tzn. žalovaného 1, na ktorú žalovaný 1 opakovane poukázal a nezohľadnil rovnako významnú okolnosť a to dopad tejto tragickej udalosti do duševnej sféry aj žalovaného 1, ktorý s nebohým 9 rokov pracoval a mal s ním veľmi dobrý priateľský vzťah. Súd prvej inštancie teda nedostatočne zohľadnil všetky okolnosti daného prípadu, keď neprihliadol aj na rozhodnutie súdu majúce vplyv skutočnosti. Záverom opäť zdôraznil, že súd prvej inštancie sa teda nedostatočne vysporiadal s pasívnou legitímáciou žalovaného 2, jeho argumentáciou a rozsudok je v konečnom dôsledku nepreskúmateľný a nesprávny. Za nesprávne považoval aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti rozhodovania o náhrade trov konania, keď súd prvej inštancie nepostupoval správne a založil tak inú vadu konania, v dôsledku ktorej je rozsudok nesprávny. Je pravda, že žalobcovia boli procesne úspešní, čo do základu aj výšky plnenia. Súd prvej inštancie však žalobcom znížil nimi požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy a napriek uvedenému z výrokov rozsudku V. a VII. uvedená skutočnosť nevyplýva. Súd prvej inštancie priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, pričom nárok na plnú náhradu trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy, čo treba vyjadriť vo výroku rozsudku. Na základe všetkých uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. až III., vo výroku V. až VII., vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie a aby zaviazal žalobcov na náhradu trov konania žalovaného 2.

38. Žalobkyne a žalovaný 1 odvolanie nepodali.

39. Žalovaný 1 sa k doručenému odvolaniu žalovaného 2 vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Vo vyjadrení uviedol, že žalovaný 1 je presvedčený, že žalovaný 2 je pasívne legitimovaný v spore a rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tomto smere správne. V opačnom prípade by išlo o extrémnu nespravodlivosť voči žalovanému 1 ako aj voči žalobkyniam, pretože žalovaný 1 vzhľadom

na svoje majetkové a príjmové pomery nemôže poskytnúť žalobkyniam náhradu nemajetkovej ujmy v sumách priznaných im súdom. Žalovaný 1 vo svojom písomnom podaní zo dňa 31.05.2018 ozrejmil súdu svoje osobné i majetkové pomery, apeloval na konajúci súd, aby tak, ako iné súdy v obdobných prípadoch, zaviazal k plneniu aj žalovaného 2, voči ktorému majú žalobkyne priamy nárok na základe § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení a voči ktorému má žalovaný 1 právo, aby za neho nahradil náhradu škody na zdraví a náhradu nákladov pri usmrtení na základe § 4 ods. 2 písm. a) citovaného zákona. Otázka pasívnej legitímácie poisťovne pri nemajetkovej ujme vzniknutej pri dopravnej nehode bola v posledných rokoch predmetom viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu ako aj Ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu sa v tejto otázke postupne formovala, čoho výsledkom je uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. júna 2017, sp.zn. 8Cdo 1361/2015 a uznesenie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR zo dňa 04.10.2017, ktoré bolo doložené do spisu.

Vzhľadom k stanoviskám Ministerstva spravodlivosti SR a Generálneho prokurátora SR, vyznieva späťvzatie dovolania žalovanou Generali Poist'ovňa, a. s. v štádiu po oboznámení termínu vyhlásenia rozsudku Veľkým senátom Najvyššieho súdu SR, ako zabránenie vyhlásenia rozhodnutia, ktoré by bolo v neprospech žalovanej poisťovne.

V ďalšom poukázal na názor dovolacieho súdu vyjadrený v rozhodnutiach Ústavného súdu porov. sp.zn. I. ÚS 206/2015 zo dňa 29.04.2015, sp.zn. III. ÚS 646/2015 zo dňa 16.12.2015, sp.zn. III. ÚS 645/2015 zo dňa 16.12.2015, sp.zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.08.2016 a sp.zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016. Vo veciach pod sp.zn. I. ÚS 206/2015, III. ÚS 646/2015, III. ÚS 645/2015, III. ÚS 666/2016, pritom išlo práve o sťažnosti obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group).

V ďalšej časti uviedol, že žalovaný prisvieďča argumentácii žalovaného 2 v časti namietania priznanej výšky nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie sa pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy nevyporiadal dostatočne s otázkou príjmových pomerov žalovaného 1, a to aj napriek tomu, že tieto boli súdu preukázané. Taktiež sa nevysporiadal ani s otázkou blízkeho vzťahu žalovaného 1 a obeťou dopravnej nehody, keď žalovaný 1 uviedol, že spolupracovali deväť rokov, veľmi dobre si rozumeli, dochádzali každý deň za prácou spoločne a s úmrtím nebohého ako priateľa sa vyrovnáva veľmi ťažko. Žalovaný 1 prejavil ľútosť, poprosil o prepáčenie, a to viackrát, splatil všetky náklady spojené s pohrebom vrátane nákladov na kar a plnej ceny náhrobného kameňa, ktoré nehradil žalovaný 2. Žalobkyne 2 a 3, dcéry nebohého sú už plnoleté, schopné samé sa živiť, žalobkyňa 1 si našla niekoľko mesiacov po manželovej smrti známosť, s ktorou si vytvorila bližší kamarátsky vzťah a ktorý jej bol oporou, a z týchto dôvodov žalovaný prezentoval v konaní názor, že nahradenie majetkovej ujmy vo výške 6.000,-- až 8.000,-- Eur by bola primeranejšia, než žalobkyňami požadovaných po 30.000 Eur, resp. súdom prvej inštancie priznaných 15.000 Eur, 12.000,-- Eur, 13.000,-- Eur.

40. K doručenému vyjadreniu podal opätovne písomné vyjadrenie žalovaný 2/, zotrúvajúc na obsahu svojho odvolania, zdôrazňujúc výklad ustanovení motorových smerníc. Žalovaný 2/ výslovne odmieta možnosť eurokonformného výkladu v negatívnej forme s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.03.1978 C-106 Simmenthal, z ktorého vyplýva, že sa jeho závery týkali priamo uplatniteľných právnych aktov Európskej únie, okrem toho ide o rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z roku 1978, pričom Súdny dvor v neskorších rozhodnutiach detailnejšie rozpracoval zásady eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva, ako aj jeho limity. V ďalšom reagoval na pohľad obsahu uznesenia Najvyššieho súdu 8Cdo/1361/2015, z ktorého je zrejmé, že pri svojom pokuse o eurokonformný výklad zákona o povinnom zmluvnom poistení nepostupoval v súlade s metodikou nepriamej aplikácie smerníc. Zotrval na návrhu, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

41. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď

miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

42. Podľa § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

43. Predmetom konania je požiadavka žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch od žalovaného. Súd prvej inštancie vychádzajúc z výsledkov dokazovania dospel k záveru, že v súdenom spore bolo preukázané, že žalovaný 1 spôsobil neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkýň, pričom morálne zadosťučinenie nie je postačujúce a požiadavka žalobkýň na priznanie peňažného zadosťučinenia je opodstatnená, ale nie v uplatnenom rozsahu, preto žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade súd uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 15.000,-- Eur, žalobkyni v 2. rade sumu 12.000,-- Eur a žalobkyni v 3. rade sumu 13.000,-- Eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

44. Žalovaný 2 nesúhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, namietal, nedostatok pasívnej legitímácie a že priznaná výška nemajetkovej ujmy u každej zo žalobkýň je neprimeraná. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalovaného 1 je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či právne správne posúdil uplatnené nároky žalobkýň.

45. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkýňami tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatnených nárokov, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

46. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

47. Pokiaľ žalovaný 2 namieta nesprávne právne posúdenia týkajúce sa jeho pasívnej vecnej legitímácie, v tejto súvislosti odvolací súd sa pridrižava svojich názoru vyjadreného v rozhodnutiach s podobným predmetom konania (rozsudok sp. zn. 24Co/479/2012-229 zo dňa 13.11.2013, 24Co/368/2015 zo dňa 01.07.2015, sp. zn. 26Co/724/2015-283 zo dňa 31.10.2017., 24 Co/254/2015- 267 z 31.01.2018). Odvolací súd je aj v tomto prípade názoru, že súd prvej inštancie správne posúdil aj otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2. Pasívna legitímácia žalovaného 2, ktorý je poisťiteľom žalovaného 1 a jeho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplýva z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v ďalšom texte aj "zákon č. 381/2001 Z.z."), prihliadajúc aj na účel citovaného zákona a zmysel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov. Odvolací súd sa odvoláva na svoje závery vyslovené vo vyššie citovaných rozsudkoch.

48. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ustanovení § 15 od 01.01.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi alebo voči oboj súčasne.

49. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy, ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada.

50. V tejto súvislosti je dôvodné poukázať na znenie smernice Rady č. 72/166/EHS; č. 90/232/EHS a č. 2000/26/ES, podľa ktorých členské štáty sú povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistenia nezostali neuhradené. S použitím eurokonformného výkladu pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví.

51. Súd prvej inštancie správne poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. októbra 2013 (C-22/12), podľa výroku ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady č. 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/15/EHS z 11.05.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V 56. bode rozsudku Súdny dvor konštatoval, že poškodené osoby pri svojom nároku sa opierajú o § 11 Občianskeho zákonníka, teda majú oporu vo vnútroštátnom práve. V 57. bode rozsudku sa uvádza, že tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova.

52. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (citované z nálezu Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.03.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a aby zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý.

53. K odvolacím námietkam žalovaného 2 odvolací súd uvádza, že vnútroštátny orgán aplikácie práva sa má vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t.j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu

samotnými ustanoveniami smernice. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správny výklad pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" súdom prvej inštancie, ktorý vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 správne uzavrel, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví.

54. Citovaným rozsudkom C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Súdny dvor súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom. Súdny dvor ďalej spresnil, že ujma na zdraví, ktorá musí byť podľa druhej smernice (Smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983) krytá, predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Preto medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom Únie, patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Napokon Súdny dvor uviedol, že ochrana podľa prvej smernice (Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972) platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami.

55. Odvolací súd naďalej zastáva názor, podľa ktorého účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zákonu č. 381/2001 Z.z. je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožitelná.

56. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomíňať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.

57. Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277/12, smernica rady 72/166/EHS a smernica rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

58. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie neuznal právnu argumentáciu žalovaného 2, že nie je pasívne legitimovaný v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

59. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na dôležitosť ústavnokonformného výkladu právnych predpisov, keďže súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.03.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o

dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne vždy prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby ju takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý. Výklad dotknutého ZoPZP učený žalovaným 2 uvedené požiadavky nespĺňa.

60. Eurokonformný, ako i jazykový výklad, sú v súlade s definovaním pojmov európskym deliktým právom, ktorý chápe škodu na zdraví ako ujmu (zhoršenie) telesného alebo duševného zdravia. Preto nárok z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj ujmu v emočnej sfére žalobcov ako poškodených. V kontexte vyššie uvedeného sa javí nadbytočné argumentovať špecifikami dotknutých hmotnoprávných inštitútov vnútroštátneho práva (náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy) z hľadiska pojmoslovia poškodených osôb a druhovým vymedzením škody na zdraví podľa Občianskeho zákonníka (§ 449 ods. 1). Dôvodom je neprípustne zužujúci výklad pojmu ujmy na zdraví (abstrahujúci duševné zdravie človeka). Eurokonformným výkladom oblasti harmonizovanej právom Európskej únie sa preto prinavracia komplexný význam pojmu zdravie a s tým spojené odškodnenie jeho obidvoch zložiek (telesnej a psychickej).

61. V súlade s vyššie uvedeným potom odvolací súd dodáva, že aj v práve prejednávanej veci ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému v 1. rade. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, ktoré mal žalovaný v 1. rade uzavreté u žalovanej v 2. rade, takže žalovaná v 2. rade je povinná nahradit' žalobcom aj túto ujmu. Preto žalobcovia dôvodne podľa § 15 ods. 1 Občianskeho zákonníka uplatňujú svoje nároky aj proti žalovanej v 2. rade.

62. Pokiaľ ide o námietku žalovanej v 2. rade, že nedostatok pasívnej legitímácie žalovanej v 2. rade, respektíve poisťovní v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po dopravných nehodách bola potvrdená viacerými rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (4Cdo 186/2009, 4Cdo 139/2011, ale najmä 3Cdo 301/2012 a 8Cdo 219/2016, ktoré boli vyhlásené už po zohľadnení rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C 22/12) odvolací súd dodáva, že k takýmto záverom NS SR sa pri rozhodovaní v tejto veci nepriklonil, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom rozhodnutí z 31. marca 2016 vyhlásenom v konaní vedenom pod spisovou značkou 3Cdo 301/2011 (na ktoré sa neskôr len odvoláva aj jeho uznesenie vyhlásené v konaní vedenom pod spisovou značkou 8Cdo 219/2016) sa dostatočne nevysporiadal so všetkými právnymi aspektmi prejednávanej veci, najmä vo vzťahu k záverom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová z 24.10.2013, C-22/12. Jeho závery odvolací súd považoval za prekvapivé a právne neudržateľné nielen v danej prejednávanej veci, ale aj z hľadiska spôsobu neaplikácie práva EÚ súdom členského štátu EÚ.

63. Pokiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky interpretoval závery SD EÚ k otázke, či je poisťovňa v spore pasívne legitimovaná na plnenie nemajetkovej ujmy podľa § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP a to tak, že z neho jednoznačne vyplýva, že odškodnenie nemajetkovej ujmy osoby pozostalej by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravovalo vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej a keďže OZ v § 420 a nasledujúcich takýto nárok pozostalý nepriznáva, tento nespadá ani do poistného krytia z PZP, tak odvolací súd sa s takýmto jeho záverom nestotožňuje a poukazuje na či už anglický alebo český preklad tejto časti rozsudku, z ktorých k takýmto záverom dospieť nemožno. Tieto jazykové verzie totiž vo významnej miere spochybňujú tzv. jednoznačný záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že odškodnenie nemajetkovej ujmy pozostalej osoby by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka upravovalo vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Podľa názoru odvolacieho súdu z nich skôr vyplýva, že povinné poistenie občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla musí pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli osoby blízke obetiam usmrtených pri

dopravných nehodách, pokiaľ túto náhradu z titulu občianskoprávnej zodpovednosti poisteného upravuje vnútroštátny právny predpis použiteľný na prejednávany spor. Okrem toho odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na znenie tlačového komuniké číslo 144/13 z 24. októbra 2013, ktoré informovalo inter alia o prípade a výsledku prejudiciálneho konania vo veci Haasová nasledovne: "Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. V takom prípade sa minimálne poistné krytie upravené právom únie pre prípad ujmy na zdraví uplatní aj na nemajetkovú ujmu".

64. Okrem toho, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí dospel k záveru, že SD EÚ nekategorizoval jednotlivé druhy náhrad podľa toho, v akej časti Občianskeho zákonníka, respektíve vnútroštátneho práva sú upravené a preto ani žiadnym spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry súdov SR aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej táto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia, odvolací súd je toho názoru, že úlohou SD EÚ je poskytovať interpretáciu relevantného komunitárneho práva, a nie riešiť konkrétny právny spor. Táto skutočnosť preto bráni takej formulácii výroku, aby bola adresná iba na konkrétny prípad so zohľadnením výlučnej konkrétnej (slovenskej) vnútroštátnej úpravy. Z tohto dôvodu musí SD EÚ v rozsudku formulovať právnu vetu tak, aby z nej vyplýval návrh, ako majú sudy členských štátov EÚ postupovať pri hľadaní odpovede na meritórnu otázku, ktorá v prejednávanej veci znie, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia PZP je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

65. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

66. Podľa § 13 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie (ods. 1). Pokiaľ by sa Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (ods. 2). Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ods. 3).

67. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života, musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (por. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 z 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť (por. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015). Preto šokujúca (navyše zbytočná) smrť manžela žalobkyne 1. a otca žalobkýň 2., 3. (žalobkyne 3. v čase smrti otca maloletej), predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, kedy sa v dôsledku úmrtia manžela a otca celá rodinná situácia tragicky navždy zmenila.

68. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelým. Táto intenzita bola daná už tým, že išlo o dlhodobý manželský pár, ktorý si vybudoval stabilnú rodinu s dvomi dcérami. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalého, často vyžadujúca odbornú pomoc (v dôsledku duševného ochorenia), sú žalobkyne zasiahnutí stratou osoby, ktorej nezastupiteľným

poslaním bolo práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, partnerskej spolupatričnosti a odovzdávanie otcovskej lásky i výchovného poslania, na ktorých je človek existenčne závislý a ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne dlhodobo fungujúcej rodiny s deťmi na neúplnú rodinu, navždy strádajúcu v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež seberealizáciu pozostalých členov rodiny. Okrem straty možnosti viesť rodinný a súkromný život, vrátane výchovy detí ich otcom, ako aj stratou manžela, ktorú utrpela žalobkyňa 1., náhle dochádza na jej strane k obrovskej záťaži, k presunu rodičovských úloh a starostlivosti o deti a domácnosť výlučne na jej osobu (to všetko v situácii veľkej emočnej bolesti v dôsledku straty partnera, spolurodiča, s prirodzeným sociálnym a ekonomickým dopadom). Vo vzťahu k žalobkyniam 2, 3. možno tiež zhodne so súdom prvej inštancie konštatovať mimoriadnosť závažnosti vzniknutej ujmy, v dôsledku straty otca, pričom strata otca im zamedzila rozvíjať s ním blízky vzťah a viesť rodinný život práve v čase, ktorý si vyžadoval sústredenie na pomoc a usmerňovanie žalobkýň 2., 3. do života pri voľbe budúcej profesie a budúcich partnerov a ďalších životných rozhodnutí, čo je v usporiadanej rodine bežné, keďže tieto boli vo veku 21 a 16 rokov. Nemožno prehliadať ani charakter hodnôt, do ktorých bolo zasiahnuté a ich ochranu garantovanú Ústavou Slovenskej republiky (podľa článku 41 ods. 1 manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona a podľa odseku 4 tohto článku deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť). Podľa článku 1 a 3 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov spoločnosť manželstvo ako jedinečný zväzok všestranne chráni a rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža a por. Rozsudok KS v Trnave 24 Co/71/2018-267 z 10.10.2018).

69. Súd prvej inštancie správne a dostatočne prihliadal aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

70. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnúť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo tak, ako je vyššie uvedené k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ochrane ľudských právach a základných slobôd. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška relatívnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu (vyššie uvedených v danom prípade).

71. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu, keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa čl. 34 Dohovoru o ochrane ľudských právach a základných slobôd, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva napr. v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007č. sťažnosti 43662/98, ako i v prípade Stanková proti Slovenskej republike v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdósová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proportionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS

2844/14), a to nielen v obdobných, ale i v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť.

72. K výške peňažnej náhrady, ktorú žalovaný 2 namieta odvolací súd uvádza, že táto je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne.

73. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax v obdobných veciach, teda vo veciach priznania náhrady nemajetkovej ujmy, keď napr. rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 13C/126/2010-267 zo dňa 1.10.2014 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 13C/126/2010-292 zo dňa 12.11.2014 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/368/2015-311 zo dňa 1.7.2015 bola manželke muža zomrelého pri dopravnej nehode priznaná suma 40.000,-- Eur, rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 2C/61/2010-261 zo dňa 5.2.2014 potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/465/2014 zo dňa 30.7.2015 bola manželke a dvom deťom muža zomrelého pri dopravnej nehode priznaná každému suma 33.500,-- Eur. Z rozhodnutí všeobecných súdov tak vyplývajú závery, že každé priznanie určitej sumy musí byť riadne a spoľahlivo odôvodnené skutkovými okolnosťami prípadu. Na druhej strane však povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť akejkoľvek spoľahlivej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje niečo, čo samo osebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná. Práve preto súd musí pristupovať k priznávaniu týchto súm obozretne a triezvo s ohľadom na individuálne okolnosti prípadu.

74. Mimoriadna závažnosť vzniknutej ujmy u žalobkýň v danom prípade, ako i okolností, za ktorých k porušeniu práv došlo, preto plne opodstatňovali súdom prvej inštancie priznanú Došlo tak k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkýň (reštitučnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho charakteru). Podľa ustanovenia článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských právach a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromia a rodinného života. Aj v ústavnej rovine je zakotvená v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, ktorá je zaručená, pričom každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Je nesporné, že medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Porušením práva jednej osoby môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie aj tej druhej z týchto osôb tvoriacich rodinné spoločenstvo. Zásah do osobnostnej, emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je tak závažná ujma blízkej osoby, ako to je v danom prípade, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Značná miera dotknutia (zásahu) osobnosti fyzickej osoby tak, ako to bolo v prípade žalobkýň, je potom dôvodom na priznanie peňažnej náhrady, pretože morálne zadosťučinenie nebolo postačujúce.

75. Odvolací súd konštatuje, že výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí likvidačne ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobkýň v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

76. Záverom je treba uviesť, že žalovaný 1 odvolanie nepodal, tvrdenie, že majetkové pomery žalovaného mu neumožňujú zaplatiť priznanú nemajetkovú ujmu je irelevantné, keďže jeho majetkové pomery nie sú určujúce pri odstupňovaní výšky priznaného nároku, možno ich vnímať len v moderačnom význame.

77. Odvolacia námietka týkajúca sa priznanej náhrady trov konania je tiež neopodstatnená. Žalobkýňami uplatnené nároky vo veci samej v konaní pred súdom prvej inštancie sú takej povahy, že posúdenie ich výšky jednoznačne záviselo od úvahy súdu, čo súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zohľadnil.

78. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného 2 odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilé privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

79. Odvolací súd po vysporiadaní sa s relevantnými odvolacou argumentáciou odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok v celom napadnutom rozsahu, včítane správneho výroku o náhrade trov konania, potvrdil.

80. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešným žalobkýňam priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 2 v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

81. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).